

თ. ა 6 3 0 6 9

თემაზულის ჩაითვისი ვაკების დაუზიანების არაპილის

გამოცემა

თემაზული

დასავლეთ საქართველოს მთავრობის აღვილების არაპილის შესწავლა 1958 წელს ხარაგაულის რაომნით დაიწყეთ. 1959—60 წლებში ისეთი სახის სამუშაო შესტატონისა და კათურის რაომნებში ჩაიტარეთ, ხოლო 1961 წელს — ტემურელის რაომნში.

აღნიშნულ ცალკეულთა შესწავლის დროს უკრალება ექ्सპრესა არა მარტო სახეთა შედგენილობისა და გაერცელების აღვილების დაღვენის. არამედ ზოგი- კრიტიკულოვანობისა და მეცნიერებლის გავაჭის ცალკეულ სახეთა ღანდმაფრთხით განაწილების კანონმდებლების შესწავლა საქართვე- ლის პირობებში. ამიტომ იყო, რომ დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკული ზონის ზოგიერთი რაომნის (მათგან, ქობულეთი, მახარაძე) შესწავლის შემდეგ მთავრობის აღვილების შესწავლა დაიწყეო.

არაპილების შესწავლის საბჭოთა კაშირში მუდამ დიდი უკრალება შეუყოდა (მიზული 1; პალოვი 10; ჩელიური 11, ხარტომოვი 13 და სხვ.). საქართველოში ამ მიმართულებით შეშაობის ატარებლენი: ცერტიფი- კი*, სპასერ*, კულჩინსკი*, ზავადეს*, რედიკორცევი (11); ხარტომოვი, (15, 16).

1937 წლიდან ჩეენ მიერ საქართველოს სხვადასხვა ადგილის საქმით მა- სალა შევროებით იმპონირობოდა კლასიდან (ობობები, მთიავები, წყლის ტუბები, მორიკელები). მათი სახეთა შედგენილობა 250-ს აუქმატება.

ნაშრომში მოცემულია ტემურელის რაომნის არაპილების სახებრიე შე- დგენილობა და ზოგიერთ ფორმათ ლანდშაფტები განაწილება 1961 წელს შევროვილი მისალების მიხედვით.

მასალა და მოთოლია

1961 წლის განსაკუთრების, ზოგსულისა და შემოდგრმის განმავლობაში ტემურელის რაომნში ჩეენ მიერ შევროებით იმპობები, მთიავები, მორიკელები და სამუშაოს ტემურები. შევროებით მისალა მოცემოვეთ ტემურელის რაომნის შემდეგი ადგილებიდან: ტემურელი, მუხურა, ახალსოფელი, ბუვთი, ზედა და ქედა ჰუცე, გელათი, მოწიმეთა, ხრესილი, ორბირი, კრასები, საწირე, ლელ- ვა, ბობოთი და ნაქერალის გოდისხელი, 1500 მ. ზ. დ.

* ცოტარებული ხაზობრივები (15, 16) მიხედვით.

లోటు లా లెచ్. *L. vultuosa* లేది అంతిమమైన జీవశిల్పము, నీటిపాత ఇంధములు.

10. *Pardosa agrestis* (Westring)

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. 1938—40 ర్లెడ్ బెజిటెల్ కొలాబ్రెస్ ప్రారంభము, అంతిమమైన ప్రారంభము (ఇంద్రాజీతులు ద్వారా అప్పుకున్నట్టించాలి). 1960 ర్లెడ్ బెజిటెల్ కొలాబ్రెస్ లో ఉపస్థితి.

1961 ర్లెడ్ జీ. లెచ్ అంతిమమైన సామాను రామాన్ ర్లెడ్ ను (క్లెర్కు) ర్లెడ్ గా కూడా అప్పాలి.

11. *Dysdera armata* Thorell

స్వ. లోటు 1961 ర్లెడ్ బెజిటెల్ కొలాబ్రెస్ లో ఉపస్థితి. అంతిమమైన ప్రారంభము (ఇంద్రాజీతులు ద్వారా అప్పుకున్నట్టించాలి). 1961 ర్లెడ్ బెజిటెల్ కొలాబ్రెస్ లో ఉపస్థితి.

12. *Tantilla castanea* (Clerck) 1938 ర్లెడ్ జీ నీటిపాత వారమాయిలు కొలాబ్రెస్ లో ఉపస్థితి. 1938—40 ర్లెడ్ లో ఉపస్థితి అప్పుకున్నట్టించాలి. అప్పుకున్న తిథి లోటులు, అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. క్లెర్కులో బాధించబడి. నీటిపాత వ్యవహరించాలి. లోటులు ద్వారా ఉపస్థితి.

13. *Pholcus phalangioides* (Fuessly)

స్వ. లోటు ఉపస్థితి. 1938—40 ర్లెడ్ లో ఉపస్థితి. అంతిమమైన ప్రారంభము, అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1960 ర్లెడ్ లో ఉపస్థితి అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

14. *Theridion septentrionale* C. L. Koch

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. 1938—40 ర్లెడ్ లో ఉపస్థితి అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1960 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

15. *Araeonus illadenatus* Clerck

స్వ. లోటు ఉపస్థితి. 1938—40 ర్లెడ్ లో ఉపస్థితి అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1960 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

16. *Argiope bruennichi* (Scopoli)

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. 1902 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1960 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

17. *Araneus diademas* (Walckenaer)

1938 ఉపస్థితి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

18. *Araneus ceropegia* (Walckenaer)

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

19. *Araeonus illadenatus* Clerck

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1938—58 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1960 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి. 1961 ర్లెడ్ జీ. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

20. *Araneus marmoreus* Clerck

ఉత్తరప్రాంత లో ఉపస్థితి. అంతిమమైన అప్పుకున్నట్టించాలి.

5. *Zacheus caucasicus* Roewer. მხოლოდ კავკასიაშია გავრცელებული (Roewer-ის მიხედვით, 12). საქართველოში მისი გავრცელების აღვილებია: (გელათი, გაკურიანი, ახალციხე, ელდარი, ხარაგაული და ზესტაფონი) (7). ეს თბილისი, გაკურიანი, ახალციხე, ელდარი, ხარაგაული და ზესტაფონი (7). ეს სახე მიმდინარე წელსაც შევაგროვეთ ტყიბულის რაიონში (ზედა და ქვედა ჰყები, 13.VIII.1961 წ); ცხოვრობს ბალაზიანსა და ნესტიან აღვილებში.

III. ობობები (Araneida)

ლიტერატურული მონაცემების მიხედვით (8, 13, 14) ტყიბულის რაიონში (გელათი) კულჩინსკის* მიერ დადგენილია ობობის 5 სახის და ერთი ქვეში 1961 წელს კი ტყიბულის რაიონში ჩვენ მიერ შეგროვილ სახის გავრცელება. 1961 წელს კი ტყიბულის რაიონში ჩვენ მიერ შეგროვილ მასალაში იღმოჩნდა ობობების შემდეგი 28 სახე:

1. *Dysdera crocata* C. L. Koch. 1899 წ. Simon-ის* მიერ მოპოვებულია დათუში: 1838—39 წლებში ჩვენ მიერ რეგისტრირებულია: მთათუშეთში, გოგოთში, ლაგოდეხის, აღიგენის და თბილისის რაიონებში (8). 1960 წ. ეს სახე რის, ლაგოდეხის, აღიგენის და თბილისის რაიონებში (8). 1961 წელს კი ტყიბულის რაიონში შევაგროვეთ ჭიათურის რაიონში, მიმდინარე წელს კი ტყიბულის რაიონში ზაქერალის მიღამოები, მუხურა (14.VIII. 1961 წ.); გვხვდება ტყიან აღვილებში, ქვების ქვეშ.

2. *Narpactus caucasius* Kulez. 1895 წელს კულჩინსკის* მიერ მოპოვებულია გელათში, ხოლო 1961 წ. ჩვენც მოვიპოვეთ საწირეში. (17.VIII).

3. *Segestria bavarica* C. L. Koch. 1913 წელს სპასკიმ ნახა ხსნეტია და ბათუშში (13). 1938—39 წლებში ჩვენ მიერ აღნიშნულია გორის, თბილისის, და ბათუშში (13). 1961 წლებში ჩვენ მიერ აღნიშნულია გორის, თბილისის, ქვედას, ამბროლაურის, აღიგენის და ლანჩხუთის რაიონებში (8). ცხოვრობს ქვებისა და ხმელი ფოთლების ქვეშ. აბლაბუდისაგან აკეთებს პარკს, რომელ-შიც მოთავსებულია ობობა თავისი კვერცხებით. მიმდინარე წლის აგვისტოში გნახეთ ტყიბულშიც—ზაქერალის მიღამოებში, 1 ტ.

4. *Segestria senoculata* (L.) 1938 წლამდე ამიერკავკასიისათვის არ იყო ცნობილი. 1938 წლიდან კი რეგისტრირებული გვაქვს გორის, ქვედას, ამბროლაურისა და ბათუმის რაიონებში (II).

1961 წლის 14 აგვისტოს ეს სახე მოვიპოვეთ ტყიბულის რაიონშიც—3 ტ. (ზაქერალის გადასავალი და მისი ახლომახლო აღვილები), აგრეთვე გელათში, მონასტრის კედლებზე გარედან; ცხოვრობს ქვების ქვეშ, კლდის ნაბრალებში, კედლებზე. აბლაბუდისაგან აკეთებს პარკს, რომელშიც ობობა თავისი კვერცხებითა მოთავსებული.

5. *Agelena taurica* Thorell. 1938—42 წლებში შევაგროვეთ თბილისის, ფასანაურის, სიღნალის, გურჯაანის, თელავის, ხაშურის, გორის, ბათუმის, ქვედას, ხულოს, ლანჩხუთის, ვანის, მაიკოვსკის, ზესტაფონის, ხარაგაულის, ქუთაისის, ამბროლაურისა და ჭიათურის რაიონებში (8); მიმდინარე წელს კი ქუთაისის, ამბროლაურისა და ჭიათურის რაიონებში (8); მიმდინარე წელს კი შევაგროვეთ ტყიბულის რაიონში—ტყიბული, ახალი სოფელი, გელათი, ორპილის აგვისტო, ოქტომბერი, 1961 წ.). ცხოვრობს ბალაზიან და ბუჩქნარ აღვილი (აგვისტო, ოქტომბერი, 1961 წ.). ცხოვრობს ბალაზიან და მანძილზე შლის. ბუდეს ძაბრისმაგარი ლებში. საცხოვრებელ ბუდეს დიდ მანძილზე შლის. ბუდეს ძაბრისმაგარი ფორმი აქვს, რომელიც ვიწრო ბოლოთი ეხება ნიადაგს, მოპირდაპირე ბოლო

* უატირებულია ხარისტონების მიხედვით, 12.

